

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6TE ÅRG.

DEN 23 JULI 1905.

N^O 43

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Johan Leffler. — Vy från utställningen i Engelholm. — Ungdomsmötet vid Drottningholm. — Gårdspredikan i Stockholm. — Prins Eugens nya Djurgårdsvilla. — Rikssalen å k. slottet. — Rysk beställare af fartyg i Sverige. — S. S. U. H:s årsmöte i Östersund. — Kejsarbesöket i Norrland. — Skogsömonumentets aftäckning. — "Punch" och dess redaktör. — Fransk-engelska ententen. — Senaste bilder från Odessa. — Rysslands nya krigs- och sjöministrar. — Veckans porträttgalleri.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

HVAR 8 DAG.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

JOHAN LEFFLER.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöbergström—Ody.

JOHAN LEFFLER.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Sextio år fyllde den 18 juni den framstående nationalekonomen Johan Anders Leffler i Stockholm, hvilken särskildt gjort sig ett bemärkt namn på försäkringsteknikens område. Hr L. var också på sin födelsedag föremål för mycken uppmärksamhet från många svenska försäkringsbolags sida.

L. är ett Göteborgsbarn. Hans fader var på sin tid stadens förnämste börsmäklare. Redan som gosse visade L. utmärkta anlag för studier af olika slag. Hälst ägnade han sig åt botaniken, och han ämnade också bli "professor i botanik".

En svår nervsjukdom kom emellertid i vägen. Sänd som konvalescent till utlandet, fortsatte han dock sina botaniska studier i Gêneve och Paris, hvarjämte han idkade språkstudier. Återkommen till Uppsala 1866, blef han sekreterare i Naturvetenskapliga föreningens botaniska sektion och studerade jämte sitt hufvudämne kemi, geologi, latin, estetik och filosofi. En kort tid var L. vik. lektor i Göteborg 1867, men så måste han åter söka läkarehjälpt utomlands.

Vid hemkomsten till Sverige beslöts det, att L. för sin klena hälsas skull skulle bli landbrukare. Under denna tid var L. liksom flere andra större egendomsägare i Östergötland starkt intresserad i Vadstena sockerbruk. Då detta icke ville gå, reste L., som förut kände den berömda österrikiske landbruksidkaren och författaren von Horsky, ut till denne för att bl. a. inhämta kännedom om nya metoder för hvitbetssockerfabrikation. L. stannade dock under resan i Leipzig, inskrefs som student där dec. 1874, sedan han gjort bekantskap med Roschers nationalekonomi och promoverades efter ett och ett halft år till fil. d:r i jordbruksvetenskap, nationalekonomi och botanik med höga betyg. Sina studier i nationalekonomi fortsatte L. ännu ett år i Leipzig under Roschers ledning.

Hösten 1877 kallades L. till Göteborg som föreläsare i nationalekonomi för Renströmska fonden, som förut engagerat C. D. af Wirsén och Viktor Rydberg. År 1880 mottog L. ett anbud från L. O. Smith att under en resa i södra och västra Europa studera arbetareförhållanden och särskildt sparbankers och kooperativa föreningars verksamhet och därom utarbeta en utförlig berättelse. Under denna resa blef han i tillfälle taga kännedom om den engelska postsparbanken och det nu så berömda arbetareförsäkringsbolaget Prudentials organisation.

Återkommen till Göteborg 1881, började L. energiskt agitera för inrättandet af en svensk postsparbank, höll föredrag därom i Göteborgs merkantila förening och skref artiklar i ämnet i Göteborgs Handels och Sjö-

fartstidning, hvilka väckte stor uppmärksamhet. I den af K. m:t sedermera tillsatta kommittéen i frågan insattes L. som sakkunnig ledamot, och kommittéens förslag och utredningar utarbetades till stor del af honom. Efter postsparbankens uppsättning blef L. utnämnd till ledamot i styrelsen, hvilken post han alltjämt bekläder.

År 1882 utarbetade L. tillsammans med professor Mittag-Leffler och bankdirektören J. H. Palme plan till ett nytt lifförsäkringsbolag med begränsad utdelning till aktieägarna o. s. v. Detta blef sedermera Lifförsäkringsbolaget Viktoria, där L. — som under tiden fått ett anbud att som chef för en planerad arbetareförsäkringsafdelning inträda i Svea — blef kassadirektör. L. var sedermera direktör och kamrer i Arbetarebanken, men lämnade efter åtskilliga mindre angenäma erfarenheter detta L. O. Smiths verk, då de vilkor, som L. uppställt, icke uppfylldes.

År 1885 valdes L. af Göteborgs och Bohus läns landsting till led. af Första kammaren, där han stannade i fyra riksdagar, tillhörande den frisinnade och frihandelsvänliga gruppen. L. alsade sig mandatet hösten 1888.

Läsåret 1888—89 var L. för första gången föreläsare i nationalekonomi vid Stockholms högskola. Han kom att knyta förbindelse med V. E. Lorén, hvilken unge man, djupt intresserad för social forskning, afled så tidigt, men gjort sig förtjänt af fäderneslandets tacksamhet genom sin stiftelse, den s. k. Lorénska stiftelsen. Testamentet bestämde, att den aflidnes förmögenhet, 150,000 kronor, skulle användas "till socialvetenskapernas befrämjande", som anslag åt personer, hvilka bedrefvo dylika studier, eller som subvention för utgivande af sociologiska och nationalekonomiska vetenskapliga verk. L. var jämte några andra framstående personer utsedd till medlem i stiftelsens styrelse och har genom medel från Lorénska fonden utgivit ett utmärkt verk om kvinnoarbetet.

År 1890 valdes L. till sekreterare i Försäkringsföreningen, där han utvecklade ett synnerligen förtjänstfullt arbete, af allmänt giltigt art.

L. har vidare varit ledare af den första officiella socialstatistiska undersökningen i vårt land, rörande bageriarbetarnes ställning, år 1897, sekreterare vid lifförsäkringsmötet i Stockholm 1902, är sedan 1892 lärare i nationalekonomi vid Tekniska högskolan o. s. v. Led. af Vet.- och Vitterhetssamhället i Göteborg.

Från trycket har L. utom sina försäkringspublikationer utgivit arbeten om de svenska sedelutgifvande bankerna, grundlinjer till nationalekonomien, skrifvit i statistiska handböcker m. m.

Foto. Hallberg, Engelholm.

VY FRÅN UTSTÄLLNINGEN I ENGELHOLM: Konst-, industri- och slöjdställning 8—23 juli, landbruksmöte 8—9 juli.

UNGDOMSMÖTET VID DROTTNINGHOLM.

HVAR 8 DAG.

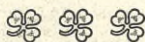
HVAR 8 DAGS fotograf 4 Sthlm.

Ett ungdomsmöte hölls den 15 och 16 juli på Drottningholm nära Stockholm. Inbjudare till mötet var artisten G. Ankarcrona, som, bosatt i Dalarna, förut därstädes stått i spetsen för dylika möten, lektor Bergman och direktör Wawrinsky, de båda kända

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre stum.—vög.

nykterhetsiffrarne. Nyssnämnda tre personer, Uppsala studentkårs ordförande kandidat Torsten Fogelqvist m. fl. höllo tal, sång och folkdanser utfördes, förfriskningar intogos. Publiken var på söndagen ganska talrik.

Gårdspredikningar ha på den senare tiden efter utlänskt mönster införts i Stockholm och tyckas särskildt under den varmare årstiden vara på sin plats. De ha hittills varit förlagda till Vasastaden, där några husegare upplåtit sina gårdar till detta säragna slags gudstjänst i fria luften. Psalmer sjungas, en predikan hålles o. s. v., och åhörarna samlas från omgifningarna för att tillbringa en stund i andakt.

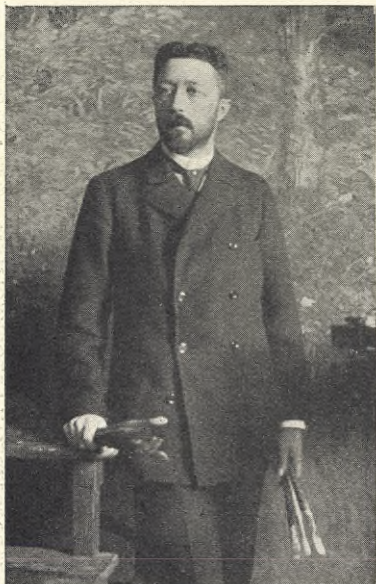
HVAR 8 DAG.

HVAR 8 DAGS fotograf 4 Sthlm.

GÅRDSPREDIKAN I STOCKHOLM.

Kliché: Bengt Silfversparre.

PRINS EUGENS NYA DJURGÅRDSVILLA.

Ett ståtligt palats har prins Eugen redt sig på Valdemarsudde å Djurgården, vid Stockholms inlopp. Sedan åtskilliga år har målarefursten, hvilken gifvit så många vackra och originella bilder af Sveriges natur, haft sin sommarbostad där ute i ett gammalt brungult trähus i närheten af den förfallna, men så pittoreska kvarnen, hvilken är väl känd af alla passagerare på skärgårdsångarne.

Prinsen har nu efter arkitekten Ferdinand Böbergs ritningar låtit åt sig uppföra ett stenpalats på den så härligt belägna platsen för att så väl vinter som sommar ha sin bostad därstädes. Men flertalet af de gamla träbyggnaderna — en af dem har apterats till sommarateljéer — liksom kvarnen ha fått kvarstå orubbade, så att platsen i trots af det nya palatset ter sig lika förtjusande landtlig som förut. Den har endast fått en prydnad till.

Arkitekt Boberg har än en gång visat, huru manlig och förnäm hans konst är. Furstebonings präglas så väl till det yttre som det inre af en sällsynt nobless.

Hvad inredningen beträffar, har prinsen naturligtvis själf varit verksam.

Entrén mot norr utgöres af en öppen bågställning, hvilkens fina pelare af granit med kalkstenskapitel bilda en äkta bobergsk ornamentgrupp af konstnärlig finess.

Öfver entrén sitter nerikehertigens vapen hugget i sten och på sidan af densamma finnes en figurmisch likaledes utförd i naturlig sten. Mot sjön är i muren

mellan under- och öfvervåningen insatt ett större aflängt ornamentsparti, skyddat af en segmentformad list. Motivvet, hvars öfverskrift lyder "Sole, sole gaudeo", är ett försinnligande af prinsen-färgskaldens lifsmotto. Det framställer Zodiaken. Mellan solens strålar sitta vändkretsarnas tecken instuckna i några molntappar. Reliefen är här rätt anseelig, beräknad som den är för afstånd.

Den stora hallen har väggar i rödlaserad ek och en tjock matta i rött. Därifrån inträder man rakt fram i prinsens stora salong, som bildar centralpunkten i byggnadens nedre våning. Möblemanget här — guldfatöljer samt salongs- och öfriga bord i mahogny — är till allra största delen från prinsens gamla våning vid Gustaf Adolfs torg. Den väldiga ljuskronan är af hamrad mäsing, tapeter af gult siden och mattan blå. Genom två par dubbeldörrar har man härifrån utgång till de mot saltsjön liggande terrasserna. I denna salong hänger bl. a. konstverk den mångomtalte "Strömkarlen".

Till vänster om denna salong ligger matsalen med möbel i hvitt och brunt, oljemålade väggar i ljusblått och väldig kristallkrona. I taket rader af små elektriska lampor. Bland konstverk här märkes "Det gamla slottet" från prinsens egen pensel.

På andra sidan om salongen åt udden till ligger ett förtjusande hörnrum i hvitt med skjutbara väldiga fönster med kupolartadt tak. Detta rum är afsedt till

R. 4 1/2 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

STORA ENTRÉEN.

Porträttet af PRINS EUGEN taget för H. 8 D. af Fotograf Dahllöf, Stockholm.

UTSIKT FRÅN TERRASSEN.

Klotted: Bengt Sjöforsparre.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

INTERIÖRER FRÅN PRINS EUGENS NYA VILLA Å VALDEMARSUDDE (DJURGÅRDEN).

Kitché: Bengt Ståfersparre.

Foto. HVAR 8 DAG. PRINS EUGENS NYA VILLA Å VALDEMARSUDDE (vid stora segelleden å Djurgården). Kliché: Bengt Silfverparre.

trädgårdsrum på vintern och kan om sommaren tjänstgöra som öppen arkad. Äfven här konstverk, bl. a. af Carl Larsson.

Prinsens arbetsrum befinner sig vid sidan af detta rum, och har äfven det dörrar till salongen. Det har gröna väggar och möbel i mahogny. På spiseln af svart marmor står en porträttbyst af prinsens själf i yngre år. Rummet är för öfrigt prydt med en mängd konstverk, bland hvilket en större målning af Bruno Liljefors. Massor af fotografier af konungahusets medlemmar stå på bord och hyllor.

Den nedre våningen innehåller vidare köksdepartementet, telefonrum, mottagningsrum m. m.

Vid uppgången till öfre våningen står i nedre hallen vid början af trappan Theodor Lundbergs marmorstaty St Georg med draken. Trappan är klädd

med en tjock röd matta, hvilken fortsätter äfven i öfre våningens korridorier.

I denna våning ligger prinsens sofrum med ett mindre skrifrum innanför. I sofrummet står en vanlig enkel engelsk järnsäng. Möbeln är för öfrigt i mahogny och hvitt. Utsikten från dessa båda rum, liggande å segelleden, är för öfrigt den vackraste i hela huset.

I samma våning befinna sig äfven bostadslägenheter för uppvaktning och betjäning samt gästrum.

Vid matsalens ena kortända ligger en med velur öfverspänd terrass, hvilkens golf är i nivå med botenvåningen. Här intager prinsens ofta sina måltider. I vindsvåningen är den väldiga målareteiern inrymd.

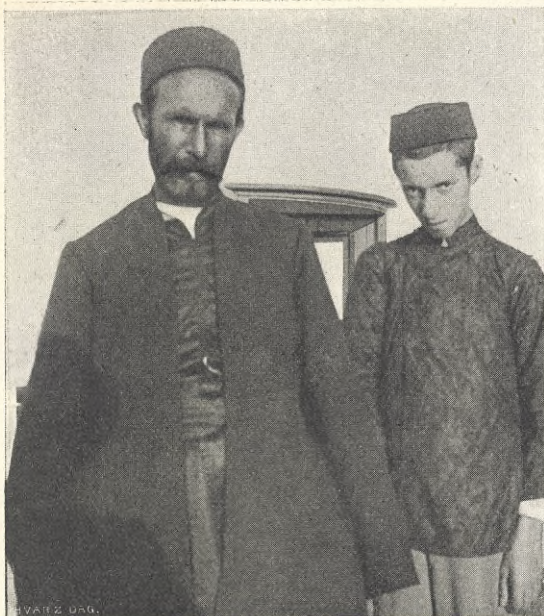
Terrasserna å segelleden äro ovanligt vackra med sina blomrabatter och statyer. En kolossal konstgjutning af Nike höjer sig öfver det hela.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STILN. RIKSSALEN Å K. SLOTTET VID GALASOUPERN DEN 11 JULI. Kliché: Bengt Silfverparre.
Rikssalen erbjöd vid den kungliga soupren d. 11 juli en praktfull anblick. Den var då reserverad för de kungliga personerna, de högsta rangklasserna (t. o. m. generalmajors rang) samt ledamöterna af riksdagens båda kamrar. Rundt omkring nedhänge från laktarne, skymmande dessa, en mängd gobeliner af Delft- och Bryssel tillverkningar samt en utomordentligt dyrbar svensk goblin och en icke mindre sällsynt engelsk. Det förtjänar nämnas, att en stor del af de väfda tapeterna voro till drottning Kristinas kröning beställda för den gamla rikssalen. Gröna palmer och andra tropiska växter höjde sig mot taket, fajanserna med Karl XII:s vapen prydd balustraden och svenska flaggor samt två engelska fullbordade dekorer. Längst bort under tronehimmelen var det kungliga bordet dukadt. Sju andra bord voro afsedda för de andra gästerna. Vid ingången nära salens fond satt äfven en tronehimmel med riksvapnet, och massor af grönt smyckade väggen bakom det kungliga bordet och entrén. Golvvet var betäckt af en hvit linnematta. Elektriskt ljus hade för tillfället inledts i salen.

RYSK BESTÄLLARE AF FARTYG I SVERIGE.

Korrespondens till HVAR 8 DAG.

Efter porträtt.

M. B. OUSEJNOFF.

Kliché: Bengt Silfversparre.

Astrakan den 2 juli 1905.

Härmed bilden af Mahme Baghi Ousejnoff, född perser men rysk undersåte och – svensk vasariddare. O. är en man på några och 50 år, som har samlat sig en förmögenhet på åtskilliga millioner rubel. Han är skeppsredare och hans fartyg, 8 stycken till antalet, trafikera Kaspiska hafvet. Dessa fartyg äro, glädjande att omtala, alla utom ett byggda i Sverige vid Lindholmens och Bergsunds varf. Med anledning häraf fick O. i slutet af 1880-talet vasaorden. Han besökte då Stockholm och uppvaktade konungen, hvilkens porträtt med egenhändig namnteckning han då äfvenledes erhöll, hvaröfver han än i dag är mycket stolt. Alla hans fartyg utom det senast byggda äro, som sagdt, af svensk tillverkning, och att detta sista ej också beställts i Sverige, hafva vi kriget att tacka för. O. trodde nämligen att kursen på ryska pengar skulle falla, hvarför han, ehuru ogärna, beslöt sig för att beställa sitt fartyg inom Ryssland hos Sarmova i Nischninogorod. Detta fartyg är emellertid nu det största, som trafikerar Kaspiska hafvet, är afsedt att frakta brännbara oljor, lastar 135,000 pud (1 pud=16 kg) är 300 fot långt och 36 fot bredt med 2 maskiner å 1500 ind. hästkrafter.

Bilden härofvan föreställer O. med sin yngste son och är tagen ombord på det nyligen levererade fartyget vid dess färd utför Volga.

T.

S. S. U. H:s ÅRSMÖTE I ÖSTERSUND.

Efter fotografi.

Kliché: Kém. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg.

SVERIGES STUDERANDE UNGDOMS HELNYKTERHETSFÖRBUNDS ÅRSMÖTE. Vid utsiktstornet på Frösön.

Vår bild är från S. S. U. H:s femte årsmöte i Östersund den 28 juni—2 juli hvilket samlat 375 deltagare. Förbundet räknar nu 6,317 medlemmar,

bland dem öfver 400 studenter. Mötet i Östersund, som var synnerligen angenämt, afslöts med en tur till fjällen.

KEJSARBESÖKET I NORRLAND.

Foto. Rudolph, Gäfle.

Kliché: Kem. A. B. Bengt Sjöforsvarre Sthlm—Öbg.

KONUNGEN OCH KRONPRINSEN ANLÄNDA TILL GÄFLE FÖR ATT DÄR SAMMANTRÄFFA MED KEJSAR WILHELM.

Kejsar Wilhelms sedan några år återkommande sommarresor utefter Norges kuster ha denna gång förlagts till Sveriges norra Östersjötrakter. För att sammanträffa med sin kejsarlike vän afreste Konungen jemte Kronprinsen till Gäfle där de båda monarkerna i förtrolighet möttes ombord å "Drott" och "Hohenzollern".

* * *

Söndagen den 16 juli invigdes vid Södra Stäket i Stockholms närhet det s. k. Skogsömonumentet till firandet af minnet om, huru Stockholm den 13 aug. 1719 af östgötar och smålänningar under Dalheim, Rutger Fuchs och von Essen räddades från att bli härjadt och brandskattadt af den fyra gånger starkare ryska öfvermakten.

Efter porträtt.

WILHELM II.
För närvarande på besök i Sverige.

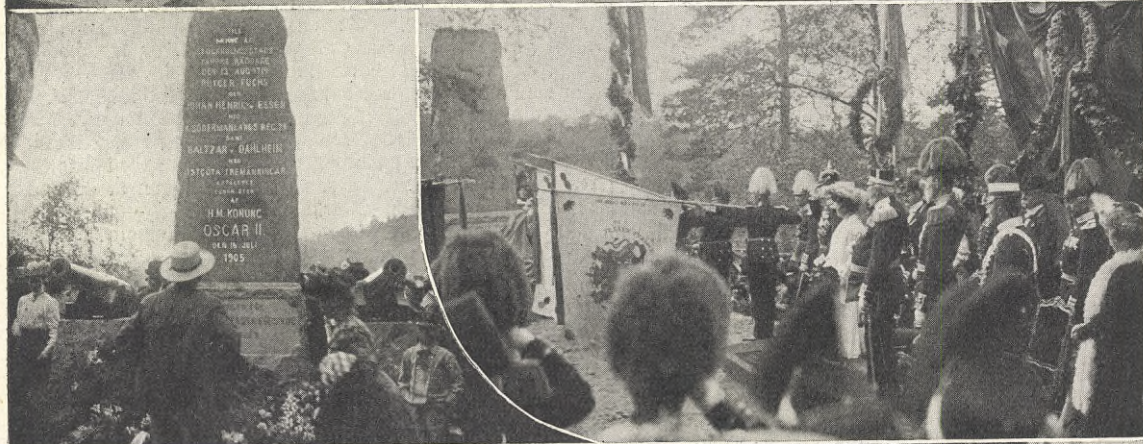
Föreningen för Stockholms fasta försvar har sin andel i tillkomsten af vårt nyaste krigsmonument. En medlem af föreningen har betalat alla kostnaderna härför. Invigningen bevistades af konungen, hertigparet af Skåne samt prinsarne Carl och Eugén.

En ny väg har anlagts på platsen och där parade- rade afdelningar ur Vaxholms grenadjärer, Göta och Svea lifgarderna, friv. skytteföreningar, Första och Andra lifgrenadjärregementena samt högst upp Södermanlands regemente och flottister.

Å ena sidan af stenen läses:

"Till minne af Stockholms stads tappra räddare den 13 augusti 1719 Rutger Fuchs och Johan Henrik von Essen med kungl. Södermanlands regemente

SKOGSÖMONUMENTET S AFTÄCKNING.

och af Baltzar von Dalheim med Östgöta tremänningar af-täcktes denna sten af h. m. konung Oscar II d. 16 juli 1905“.

På andra si-dan:

“Med Gud till seger“.

Nederst:

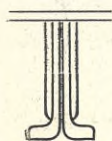
“Föreningen för Stockholms fasta försvar re-ste stenen“.

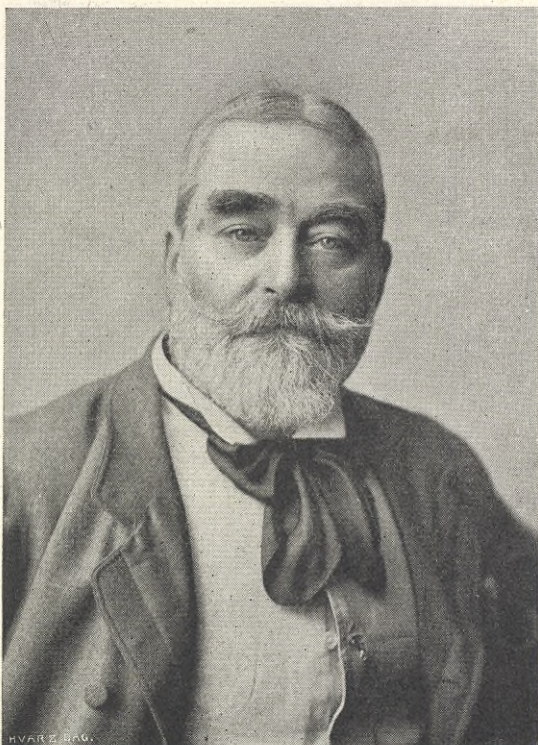

HVAR S DAGS FOTOGRAF I STHLM.

Klicks: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre Sthlm—Gbg.

DE KUNGLIGES ANKOMST. — AFTÄCKNINGEN. — KONUNGEN, FÖRANDE PRINCESSAN MARGARET, LÄMNAR SKOGSÖN EFTER AFTÄCKNINGENS SLUT.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

SIR F. C. BURNAND.
Hufvudredaktör för »Punch».

Det påstås att engelsmännen i forna tider voro ett mycket humoristiskt folk. De hade Dickens, som skref tusensidiga volymer sprudlande af underliga ordvändningar och med en fantasi i satsbildning, som öfverträffade allt förut startadt. De hade Thackeray, äfven han en ordkonstnär, som roade folket med en dimmig satir, och de hade hundra andra — alla mångordkunnighetens män, de långa meningarnas, upprepningarnas tappra hjältar. De bleivo folkets smågudar, dessa, de utnämndes till "klassiker", och Englands humor blef instiftad, prägeln en gång för alla slagen, dess bana utstakad.

I medio af år 1841 — en julidag efter hvad sägen förmäler — skedde emellertid något som direkt ingrep i denna humors nationella lif och som allt sedan dess vetat att i rigoröst konservativ anda bevara och värda den glörförädlade traditionen. Det var "Punch" som startades!

"Punch or the London Charivari" torde till namnet vara bekant äfven utanför det förenade konungariket, och om ock dess humor ej är den moderna kontinentens, så kan den väl dock anses besitta så mycket intresse, att dess omnämnande är värdt ett eget litet kapitel!

Nåväl! Låtom oss öfvergå till 1841 — födelseåret.

Det var, åtminstone för att vara i England, en utomordentligt vacker sommar den gången. Solen lyste så varm och klar, fåglarna sjöngo gladt och oförtrutet i de tusende små trädgårdarna, och om kvällarna — Englands sentimentfyllda kvällar med ljufva miss-röster tolkande kärlekslängtans jolmiga vemod — var den goda månen nästan ständigt full. Ännu var på den tiden London en enkel idyll, och människorna lefde lyckligt och gladt med hvarandra.

Isynnerhet lefde de så om söndagarna, då i hvar enda hushåll, utan undantag, en stor rostbiff tronade på middagsbordet, och en hvar familjemedlem var iförd sina allra vackraste kläder

Denna välsignade sommar var det som fyra af det vackra vädret lifligt uppspelta män beslöto sig för att starta en stor, litterär och konstnärlig skämttidning, en som skulle slå alla småblad ur brädet och bli tongifvande för humorns Britannia. Med någon svårighet samlade de fyra männen samman 25 pund sterling, stämde möte på någon lokal (namnet har tyvärr ej räddats från glömskan), där, enligt ännu existerande små noteringar, ganska rikliga förfriskningar intogos, och så börjades arbetet på tidningens första nummer.

Det trycktes i 5,000 exemplar — men redan andra dagen var upplagan utgången, och en ny lika stor lades i präss. "Punchs" framgång var gifven — äfven den andra upplagan slutsåldes.

Stiftarna, som varit i stor ångslan öfver utgången af sitt för den tiden mycket vågade företag, gnuggade nu förnöjdt händerna och allierade sig med flera andra humorister, och så småningom uppstod en "stab", hvilken under årens lopp vuxit till en fast konselj, som vid uppstående luckor fylles lika regelbundet som nånsin platserna kring ett kungligt rådsbord.

Af stiftarna vill jag endast framhålla namnet Mark Lemon, dels därför att dess klang är så uppriskande och dels för att bäraren af det namnet var i årtionden fästad vid tidningen samt mer än någon af de andra stiftarna bidragit till framgången — — —

Sådan är alltså i korta drag historien om "Punchs" grundläggning, men naturligtvis finnas äfven många andra legender och rykten. Det är ju alltid så vid världshistoriska tilldragelser och vid ryktbarheters födelse — folkfantasier får fritt spelrum, "fakta" uppstå af tomma intet, och personer med liflig inbill-

»UR PUNCH:» »VINDARNES LEK». (Den kejserliga väderhanen).

UR »PUNCH»: JOHN BULL: »Hvarför ge mig sömndryck? Jag trodde man ville se mig vakna upp i stället.» (Med anledning af Mr Balfours förklaring att »infall i England är omöjligt» hvilken hotade att hämma den växande försvarsrörelsen i landet).

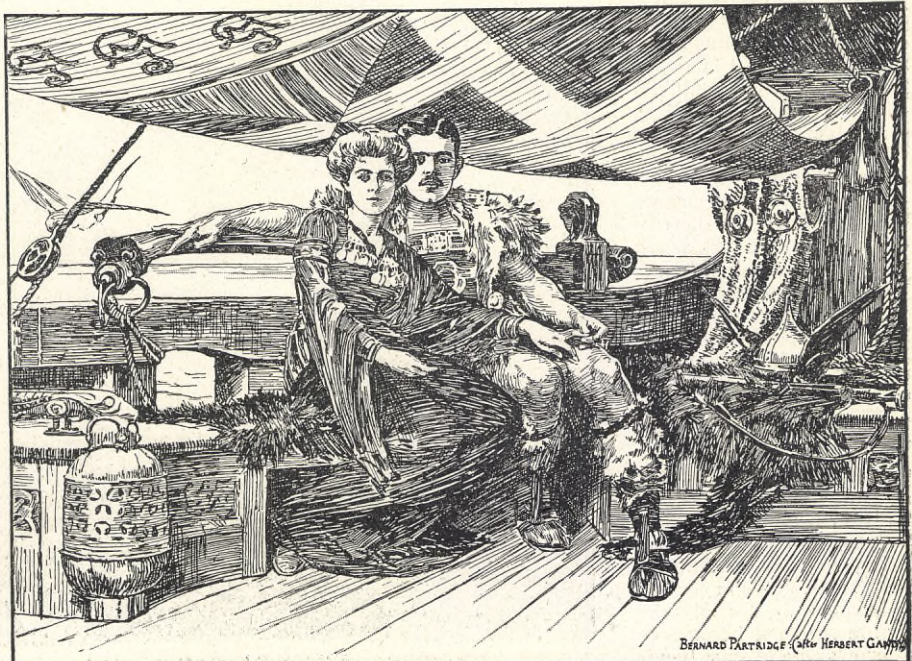
Om »Punchs» födelse existera ock många tokiga påståenden. Hederliga gamla gentleman med breda kullriga magar och allvarligt slätrakade drag ha under tidernas lopp talat om för vänner och bekanta äfvensom skrivit tidningsartiklar för att än mer väcka förtroende, att just de voro med vid »Punchs» startande, att de hade idéerna, och att det var tack vare dem som företaget lyckades. I många år gällde verkligen dessa falska profeter som grundläggare, men så företog sig äntligen, när tidningen skulle fira sitt 50-års-jubileum, en man vid namn Spielmann att skriva och arbeta ut bladets historia. Det tog fyra år, men så blef ock resultatet en volym som i omfång, källforskning och välvilja inte lämnar det ringaste att önska!

Punch framställdes från första början som den puckelryggige narren med gycklarmössan och bjällrorna. Man var år 1841 ännu en smula medeltidsaktig, och humorn som humor betraktad hade ej rätt att med rak rygg och utskjutet bröst marschera fram bland människorna. Den var dömd att skutta med löjligen språng — dess röst fick ej vara fyllig och stor, men tunn och hviskande. Humorns och satirens utöfvare hade ungefär samma trasgranna undantagsställning som de fordnas tidernas teaterkomedianter, och humorns och satirens utöfvare funni sig väl däri — — —

Något litet har dock Punch vuxit till sig. Han har blifvit *mr* Punch. Narr-kostymen har så småningom lagts bort, och den forde lille missbildade mannen är nu iförd »frack och hvit halsduk». Detta är ett afgjordt framsteg, men när skall ryggen rakna, lemmarna få proportion, ansiktet bli mänskligt? Ack, för reformer i England fordras decennier, århundraden!

ningsförmåga bedyra snart på heder och samvete, att allt hvad de ljuga är sannt.

I gamla tider funnos ju t. ex. sju hederliga små städer, hvars myndigheter bevisade och svuro, att Horatios först sett dagens ljus i hvar och ett af deras resp. samhällen, och i dessa sena dagar ha vi ju att anteckna, huru som en fransk aktris kallad Sarah Bernhardt kommit till världen i ej mindre än tre olika städer utanför Frankrike, under det att hon själf bedyrar för en hvar som vill höra på, att hennes födelse gått af stapeln i Paris, och att inte ens föräldrarna haft det bittersta med den henne pådikade palestinarasen att skaffa.

UR »PUNCH»: »VIKINGENS BRUD»: Med anledning af Prins Gustaf Adolfs förmäling med Prinsessan Margaret.

UR »PUNCH»: INTE ALLDELES HVAD HAN MENADE: Hon (på sitt årliga värbesök i London): — Se John, den där dräkten skulle bestämdt klä' mig! Han: — Den, Maria? Den passar en nått figur. Hon: — Tack, snälle John, du säger alltid så'na artigheter. Då får jag väl gå in och fråga hvad den kostar.

Låt oss emellertid nu nämna några ord om "Punchs" diktare. Af stormännen framträder först Thackeray. Hans medarbetarskap i "Punch" är mycket omfattande, och en gentleman, som tydligen haft mycket godt om tid, har därom skrivit en diger afhandling å c:a 600 sidor. Långt mera än tyskarna äro engelsmännen nämligen förtjusta i att skaffa underliga, svårt filosoferande böcker till världen.

Vi överlämna därför Thackeray åt dessa mer allvarliga exploitörer och gå vidare i tiden. Ader-tonhundralets sista kvartsekel har ett annat stort namn att uppvisa — mannen med ritstiftet. Du Maurier, hvars rykte steg högt, och som till hederstitel fick: "Thackeray of the Pen".

Tjugosex år gammal trädde han 1860 in i "Punch", hvilken han sedan oafbrutet tillhörde till sin död 1896. Han blef en af landets förnämste tecknare, fullblodsengelsman trots sin franska börd, skaparen af nya typer, riddaren för den ritstiftskonst, som fröjdar sig med långsmala fruntimmer och medlemmarna af det i England mer än i något annat land omhuldade och kringkyssta hundsläktet.

Genom sin roman "Trilby" nådde han världsrykte som författare. Han förstod och fångade den speciellt engelska espriten, och folket såg upp till honom som till en nationel skald.

Men, som jag nyss framhållit, det var särskildt i tecknandet af den engelska kvinnan som Du Maurier gjorde sig först berömd.

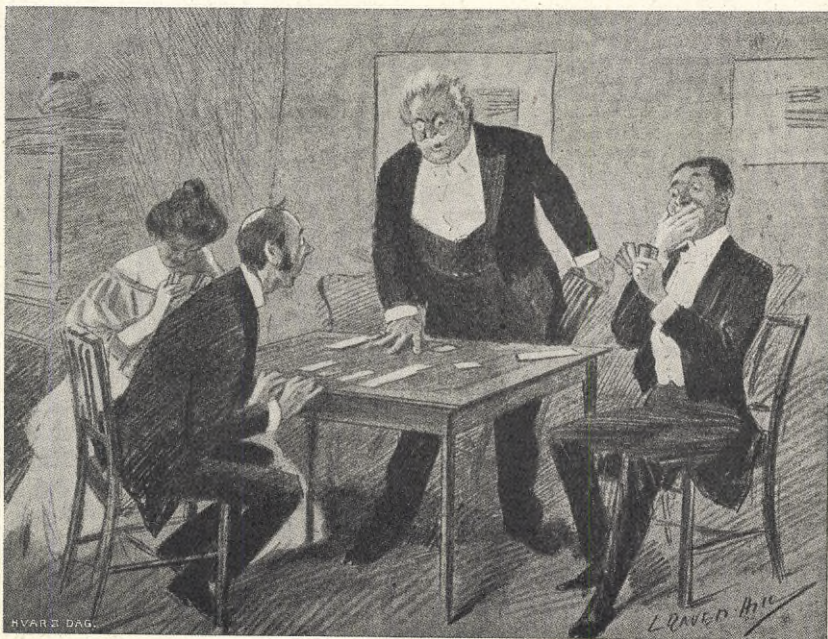
Han skapade fram henne

lång och slank ignorerade helt och hållet londontyper — den lilla rosenhyade missen med de milda, klara ögonen och den eleganta benföringen — och lyckades fastslå en obefintlig kvinnoart, som, jag måste säga: "tyvärr" blifvit bestående för männen med ritstiftet.

Med denna sin egenomliga kärlek för fantasidamer kom en annan till hundarna. Maurier har under åren riktat "Punch" med fler hundar än mänskligt att döma kan vara nödigt eller nyttigt ens för en skämttidning — dock England är sportens land, och t. o. m. redaktörer för s. k. skämttidningar lära stundom mer rätta sig efter allmänhetens smakriktning än den hvilken de en gång om året lofvat företräda.

Af nuvarande tecknare framträda i första rummet mr Partridge och mr E. T. Reed, om den förra, åtminstone i hans egenskap af humorist, är mindre att förtälja, mera lycklig är då mr Reed. Han inträdde år 1889 i tidningen, tack vare Du Maurier, hvilken vänskap han åtnjöt, och har nu gjort sig ett stort namn som karrikatyrst och politisk satiriker.

Mr Reeds största förmåga är framställandet af politisk "situationskomik", där hans stift med ypperlig träffsäkerhet förstår att foga karrikatyrerna samman. Det är och förblir visserligen endast karrikatyr, men en sådan hvilken på sitt sätt står mycket högt och mången gång andas en välgörande stark satir. Det

UR »PUNCH»: »BRIDGE-PROBLEM»: Hvilket var träkarlens bud?

är ju inte häller mer än någon månad sedan "Punch", tack vare en liten god karikatyrteckning af mr Reeds hand behandlade de båda imperialisterna Roosevelt och Wilhelm II, blef i Tyskland hedrad med beslag. Och hvilka glädjeytringar då bland "Punchs" vänner, hvilka lyckönskningar, gratulationer nådde icke då det gamla bladet, den triumferande tecknaren!

* * *

Den man emellertid som för närvarande sköter chefens ansvarsfulla kall i Englands och Londons åt humorn helgade cityblad, och genom hvilken jag blifvit satt i tillfälle att meddela åtskilligt af ofvan nämnda är sir Francis Cowley Burnand, härstammande från en gammal aktad Savoyardfamilj och hufvudredaktör för "Punch" alltsedan år 1880. Han är nu gammal och äfven något grå vorden, men som engelsman i besittning af ungdomens humör och styrka.

Liksom fallet är med öfriga unga söner från förmögna engelska hem, sändes han först till Eton, där cylinderhatten tryckes ned på de 9-åriga lockiga pojk-hjässorna, och där uppfostran på samma gång är sträng och aristokratisk. Sen gick färden till Cambridge, där sporten dominerar, och där blef Burnand snart stiftaren af en ungdomligt yrande klubb, hvars stolta mål var fabricerandet och utförandet af vilda teaterkomedier. Anlagen trädde alltså nu tydligt fram. Dock ännu voro ej framtidsvägarne fullt klara, ty i nära två år studerade unge Burnand för kyrkan!

Så slog han om och trädde in på en än besynnerligare stråt: juridiken. Och år 1861 hade han sin advokatexamen klarerad.

Det blef emellertid mindre juristeri än skådespel — Burnand vann afsevärd framgång som pjäsförfattare, och fann snart, att han var mer en pennans än en ordets man. Han skref vackra smått satiriska stycken, och publiken kände sig glad och varm öfver dem — en pjäs "The Colonel" blef en riktig skatt samt spelades oafbrutet i ett och ett halft år. Inte var det då att undra på att den lycklige författaren äfven blef uppskattad i "Punch", och efter Tom Taylor blef sålunda Burnand år 1880 tidningens chef.

Han sitter nu som fader till öfver ett hundratal teaterstycken och tusentals "Happy Thoughts". Han lyser som en patriark, och är den högste kommenderande i det stelt allvarliga, nästan militäristiskt uppsträckta Punch-hotellet vid Bouverie street. I samlingsalen sitter han i högsätet, hvilket han ock väl fyller, ty han är mannen med den starka, fasta kroppsformen, de buskiga ögonbrynen och den allvarliga blicken, hvilken dock stundom kan blänka till i munter glans.

Han har t. o. m. på grund af sina förtjänster i humorns och satirens tjänst så godt vunnit konungahusets bevågenhet, att han upphöjts i adligt stånd. Och någon vackrare, någon ädlare belöning kan nog ej här på jorden tilldelas en skämttidningsredaktör!

Efter fotografi.

FRANSK-ENGELSKA ENTENTEN. Den engelska atlantareskadern besökte franska flottan i Brest

den 10 juli, utomordentligt mottagen. Våra bilder visa eskaderns ankomst under salut samt de engelska amiralernas mottagande af franska amiralen.

SENASTE BILDER FRÅN ODESSA.

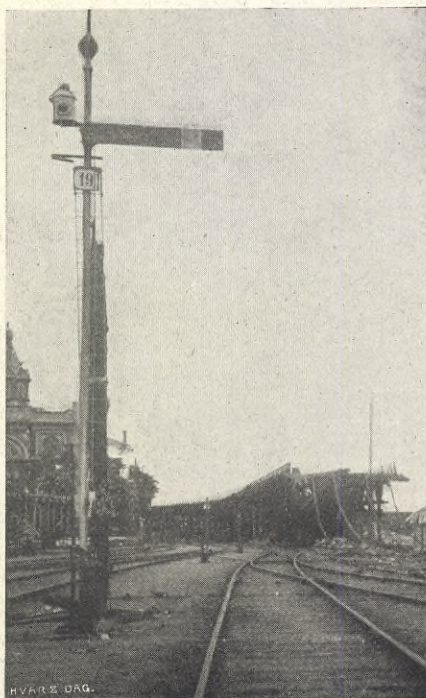
Del af den förstörda hamnanläggningen.

*

Det vid bombardementet först träfæde huset vid Njeshinskagatan.

*

Den nedbrända järnvägen för transport af spannmål.

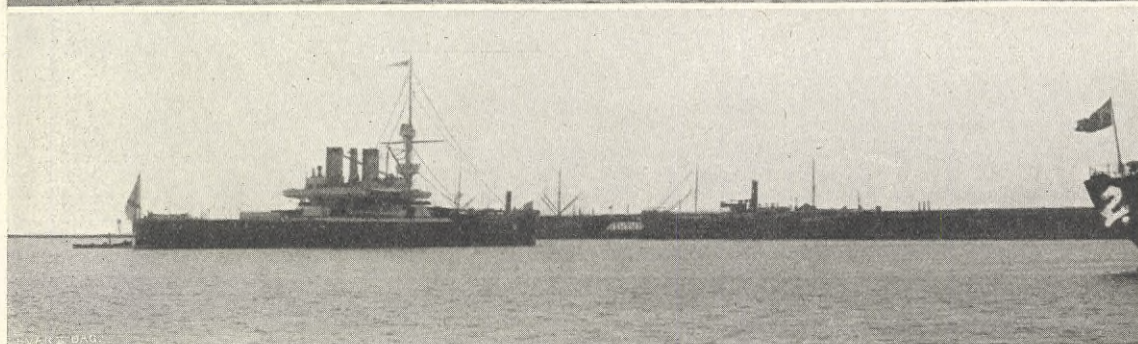
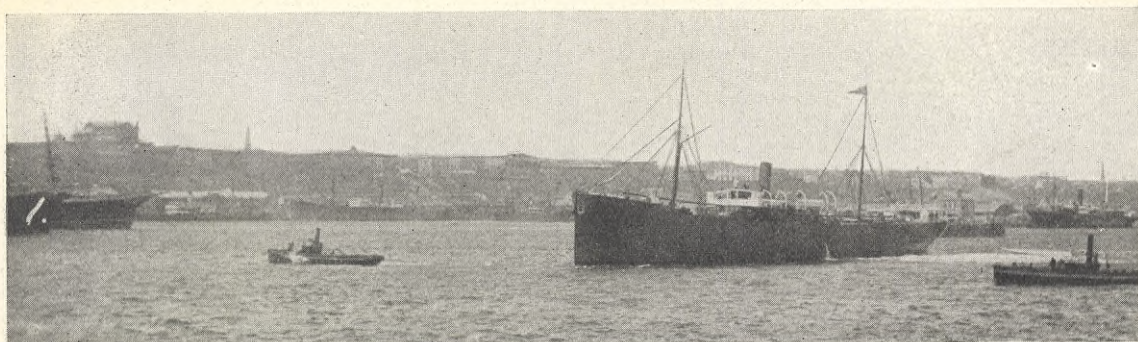
HVAR 2 DAG.

»FURST POTEMKINS» FRAMFART I ODESSA.

Kvick: Bengt Silfverparre.

Efter fotografier.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Södem—Gby.

1. EN BARKASS FRÅN »FURST POTEKIN» bogserar en kolångare till det revolterande slagskeppet under hot om bombardement i fall ångaren skulle vägra utlämna kol.
2. »GEORGI POBIEDONOSTZEF» som gjorde gemensam sak med Furst Potemkin, underkastar sig myndigheterna.

RYSSLANDS NYA KRIGS- OCH SJÖMINISTRAR.

Efter porträtt.

A. ROEDIGER.
Krigsminister.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

Efter porträtt.

A. A. BIRLEW.
Sjöminister.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

Född i Finland, tillhör en finsk adlig ätt och har genomgått Finska kadettkåren. Deltog i kriget 77—78; f. d. professor vid Nikolajeffska generalstabsakademien i S:t Petersburg.

Viceamiral, högste befälhavare öfver ryska Stillahafs-flottan. Åtnjuter stort anseende och tros vara den man som om f. n. någon skall kunna dana en ny rysk flotta.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

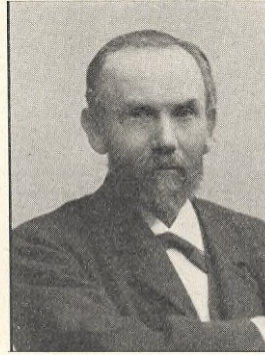
J. TRULSSON.

70 år fylde den 11 juli landstingsmannen J. Trulsson. Ordf. i Oxie Skytte och Wemmanhög's härad's brandstods-förening. Led. i styrelsen för Oxie sparbank. Framstående kommunalman.

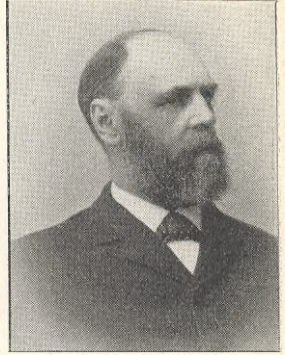
A. O. A. LINDSTRAND.

Musikdirektören Anders Olof Lindstrand, inom Göteborgs musikvärld högt värderad och verksam, fyllde den 16 juli 70 år. F. i Göteborg, elev vid Konservatoriet i Stockholm 48—53, organistexamen 51, musikdir.-ex. 53, organist i Göteborg från 62, musikhandlare därstädes sedan 59.

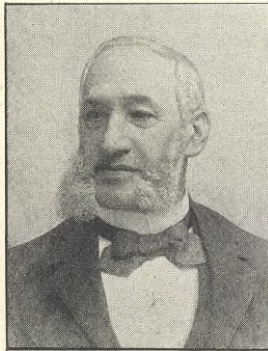
J. O. ROSENBERG.

Professorn vid Tekniska Högskolan i Stockholm, Johan Olof Rosenberg fyllde den 21 juli 65 år. Stud.-ex. 58, fil. dr 65, doc. 66, lärare i kemi vid Chalmerska Institutet i Gbg 68—75, adj. vid Teknologinst. 75, prof. vid Tekn. Högskolan 77, l. f. lärare vid Stockholms Högskola 78—81.

P. H. F. PETERSSON.

Verkställande direktören i Gotlands Enskilda Bank i Visby, P. H. F. Pettersson fyllde den 8 juli 65 år. Stud.-ex. 61, kameralex. 62, bankdirektör i Visby sedan 77.

T. HEYMAN.

Den 4 juli fyllde f. grosshandlaren i Göteborg Theodor Heyman 70 år. Har varit verksam i en del angelägenheter af allmänare intresse. Ordförande i Frihamns-skapet m. m.

J. R. F. BERGSTRAND.

55 år fyllde den 7 juli majoren vid Jönköpings regemente Johan Richard Fritiof Bergstrand. Kadett 69, löjtnant vid Jönköpings regemente 78, kapten 93, major 99. Ordf. i Jönköpings Allm. Idrottsförenings "verkställande utskott" sedan 01.

A. WIRÉN.

E. o. professorn vid Uppsala universitet Axel Wirén fyllde den 12 juni 45 år. Stud.-ex. 79, fil. lic. 84, docent i Uppsala 85, fil. dr 86, e. o. professor i jämförande anatomi 93. Mångårig led. i kommittén för de akademiska sommarkurserna i Uppsala.

A. J. J. GUINCHARD.

Till befattningen som chef för Stockh. stads statistiska kontor har förordn. statistikern, dr Axel Johan Joseph Guinchard. F. 73, fil. lic. 99, fil. dr s. a. aman. vid statist. Centralb. 01. Medl. af red. till "Sveriges land och folk", sekr. i komit. för ordn. af kommunalstatistiken i Stockh. Publ. en del uppsatser.

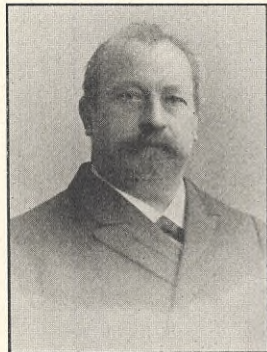
J. O. STRINDBERG. †

Grosshandl. Johan Oscar Strindberg från Stockholm afled den 12 juli å Noor i Uppland f. 43. Känd i vida kretsar som tillfällighetspoet under sign. "Oscar". Fader till amanuensen S. hvilken medföljde Andrée på dennes olyckliga färd.

P. G. W. HANNGREN. †

Öfversten Per Gustaf Wilhelm Hanngren afled den 8 juli å Husby kungsgård. F. 45, kapten vid Dalreg. 80, major 94 vid Västerbottens reg., öfverstelöjtn. 97, afsked 98, öfverste i armén 03. 98—02 disponent för Kopparbergs—Hofors sågverks A.-B. Kommunalt intresserad bl. a. landstingsman.

T. H. BJÖRKBOM. †

Stadsläkaren i Piteå med. lic. Thure Hjalmar Björkbom afled den 2 juli. Född 50 i Örebro l., stud. ex. 69, med. kand. 74, med. lic. 79. Provinsialläkare i Piteå distr. s. a. sedan 90 stadsläkare i Piteå.

C. J. JOHANSSON. †

Kyrkoherde Carl Johan Johansson afled den 7 juli. Född 51, prästvigd 78, komminister i Tönnersjö 88, kyrkoherde i Starrkärr, Kilanda och Nödinge pastorat af Göteborgs stift sedan 04.